

Długie rogi i sierść, wygląd przypominający powiększonego pluszaka. Tak można opisać bydło rasy highland.

W Polsce mamy spory areał trwałych użytków zielonych, które aż się proszą o wykorzystanie pod hodowlę bydła mięsnego. Czy rasa highland jest dobrym wyborem na nasze warunki?

Historia rasy highland

Archeologiczne ślady rasy highland pochodzą już z VI wieku n.e., niemniej pierwsze pisemne informacje o tej rasie można znaleźć w źródłach datowanych na XII wiek. Związek Hodowców Szkockiego Bydła Górskiego został jednak powołany dopiero w XIX wieku, a księga zarodowa dla rasy highland została otwarta w 1885 roku. Kolebką tego bydła jest Szkocja; od wieków highlandy były hodowane w zachodniej części tego kraju.

Cechy rasy highland

Cielęta rasy highland. Fot. Adobe Stock

W Szkocji z początku wyróżniano dwie odmiany: mniejszą, przeważnie czarno umaszczoneą, którą utrzymywano na wyspach zachodniego wybrzeża Szkocji, i większą o umaszczeniu czerwonym, przypisaną do górzystych rejonów. Z czasem zaprzestano podziału w obrębie tej rasy. Obecnie bydło rasy highland to zwierzęta o długim włosie, z ciałem małego kalibru i krótkich nogach. Choć zazwyczaj występuje umaszczenie brązowe, to wylicza się również takie odmiany umaszczenia, jak jasnobrązowe, żółte, ciemnobrunatne, czerwobrunatne, czerwone i czarne, a także białe i srebrne. To właśnie sierść jest cechą charakterystyczną rasy highland – krowy te wyróżnia długa okrywa włosowa, złożona z dwóch warstw: zewnętrznej o długim, grubym włosie oraz wewnętrznej z cieńszym, puchowym rodzajem

włosa. Pierwsza warstwa chroni przed wiatrem i śniegiem, a wewnętrzna przed utratą ciepła (pełni funkcję izolacyjną).

W porównaniu z innymi rasami bydła mięsnego highland ma drobną budowę. Głowę mają krótką, z charakterystyczną grzywką aż do połowy grzbietu nosa. Długie rogi mają rozpiętość do 1,5 m. Śluzawica jest koloru białego. Rogi mogą sprawiać, że bydło tej rasy może być postrzegane jako agresywne, niemniej highlandy są bardzo łagodnymi zwierzętami. Ich charakter powoduje, że można w ich wypadku stosować wypas mieszany z innymi gatunkami zwierząt gospodarskich.

Wygląd rasy highland

Sierść tej rasy dobrze chroni przed wiatrem i śniegiem. Fot. Adobe Stock

Krowy tej rasy osiągają masę średnio 400–450 kg i wysokość w kłębie średnio 105 cm, a buhaje – 625 kg i wysokość w kłębie 120–130 cm. Masa urodzeniowa cieląt to 25–29 kg. Zgodnie z ustaleniami Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego celem hodowlanym dla krów rasy highland jest utrzymanie dobrej płodności, dużej łatwości porodów i wysokiej żywotności cieląt w okresie odchowu.

Rozród bydła highland

Zwierzęta tej rasy mają bardzo dobrą płodność. Wcześniej też osiągają dojrzałość hodowlaną, pierwsze krycie jałówek ma bowiem miejsce już w wieku 15. miesięcy. Porody należą do łatwych, często odbywają się na pastwisku bez żadnej asysty.

Krowy-matki charakteryzują się wysoką troskliwością o potomstwo. W badaniach Przysucha i wsp. (2013) spośród 495 przeanalizowanych porodów krów rasy highland stwierdzono brak bez konieczności ingerencji człowieka. Ponadto odnotowano niski stopień narodzin martwych cieląt i upadków cieląt po porodzie. Spośród 492 cieląt 488 uznano za żywe, bez wad budowy, natomiast tylko 4 były martwe przy urodzeniu lub padły w ciągu 24 godzin od

porodu.

Bydło rasy highland jest długowieczne (użytkowane rozplodowo bywają krowy 20-letnie!) i odporne na surowe warunki klimatyczne – pobranie paszy nie zmniejsza się nawet przy tak niskich temperaturach jak -28°C. Zwierzęta te dobrze wykorzystują potencjał pastwiska, również ubogie, najmniej wartościowe i trudno dostępne tereny. **Nie mają wysokich wymagań bytowych i mogą okrążyć rok przebywać na pastwisku.** Nadają się do warunków żywienia ekstensywnego, utrzymując przy tym dobrą kondycję i zdrowie.

Krowy tej rasy charakteryzują się wysoką troskliwością o potomstwo. Fot. Adobe Stock

Wołowina z rasy highland

Wołowina pochodząca od highlandów charakteryzuje się wysokimi walorami kulinarnymi. Jest bowiem soczysta i marmurkowata, ma mały udział tłuszczu okrywowego i niską zawartość cholesterolu. Niewielki udział tłuszczu okrywowego jest wynikiem grubej okrywy włosowej, która pełni funkcję izolacji termicznej.

Z pewnością oryginalny wygląd jest atutem tej rasy i sprawia, że może ona urozmaicać nasz krajobraz i być atrakcją ośrodków agroturystycznych i gospodarstw ekologicznych. A Wy macie doświadczenie z hodowlą bydła highland?

Źródło: PZHiPBM

Źródło:

- Przysucha T., Grodzki H., Gołębiewski M., Słószarz J., Piotrowski T. (2013). Ocena użytkowości szkockiego bydła

mięskiej rasy highland w Polsce. Medycyna Weterynaryjna, 69 (4), 252-254.

- Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła (PZHiPBM) <https://bydlo.com.pl/?s=highland> data dostępu 25.05.2020 r.